

Əhsən RƏHMANLI

Sənətşünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru

Email: ahsanrahmanli@mail.ru

RƏQQASƏ ALİYƏ RAMAZANOVANIN PROFESSIONAL İFAÇILIQ XÜSUSİYYƏTLƏRİ

***Xülasə:** Məqalədə məşhur rəqs sənətçisi, əməkdar artist, Azərbaycan Dövlət Mahını və Rəqs Ansamblinin solisti Aliyə Ramazanovanın həyat və fəaliyyətindən bəhs olunur. Burada onun yüksək peşəkarlığından, ifaçılıq xüsusiyyətlərindən, üstün cəhətlərindən, solo rəqslərindən söhbət açılır. Mövzuda bu məharətli ifaçının səhnə görünüşünə, plastikasına, mimikasına, hərəkətlərinin xüsusiyyətlərinə, obraz yaratmaq bacarığına dair məsələlər işıqlandırılır.*

***Açar sözlər:** rəqs sənəti, rəqqasə, Aliyə Ramazanova, solo rəqs*

Azərbaycanda peşəkar rəqs kollektivləri yarandığı dövrdən indiyə qədər xeyli sayda rəqqasələrimiz yetişmiş, püxtələşib məşhurlaşmış, ad-san qazanmış, ölkəmizdə, keçmiş SSRİ məkanında və xarici dövlətlərdə kütləvi, duet və solo rəqslərdə çıxış edərək böyük məharətlə, sevə-sevə xalq rəqslərimizi tərənnüm ediblər. Onların hər biri milli rəqs sənətinin füsunkar gözəlliklərini, ifa xüsusiyyətlərini, spesifik cəhətləri, bədii-estetik dəyəri öz ifasında açıb göstərə və layiqincə təsvir edərək sevdirə biliblər. Belə rəqqasələr arasında xalq artisti və əməkdar artist fəxri adlarına layiq görülənlər də az deyil. Həmin sənət adamlarının əksəriyyətinin həyat və yaradıcılığı barədə dövrü mətbuatda bir sıra məqalələrimiz ardıq dərc edilib. Hazırkı məqalə də sənətinə, ifa xüsusiyyətlərinə, milli rəqsə olan dəyərli, sanballı xidmətinə rəğbət bəslədiyimiz görkəmli sənət adamı, Aliyə Ramazanova barəsində olacaq.

Qeyd edilməlidir ki, Azərbaycan rəqs sənəti geniş şəkildə tədqiq olunmadığından bu sahəyə ömür həsr edən, yüksək peşəkarlıq qazanaraq böyük sənətkar kimi mədəniyyətimizə xidmət edən ifaçılarımızın yaradıcılığı bütün incəliklərinə qədər işıqlandırılmayıb. Belə ki, bu qəbildən olan araşdırmalar, örnək ifaçıların yaradıcılığını özündə ehtiva edən elmi məqalələr həm publisistik, həm də elmi baxımdan maraqlı doğurur.

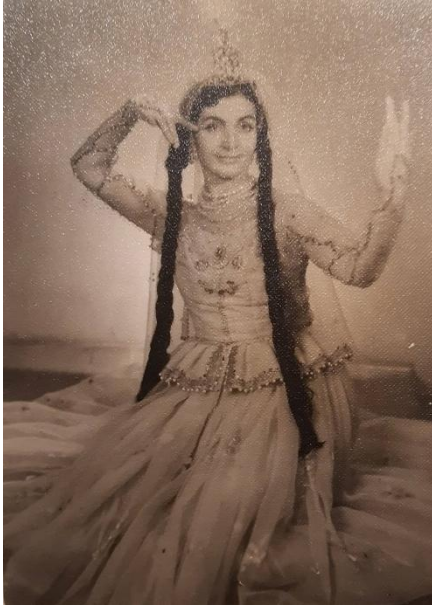
Yazıçı jurnalist, şair Fəridə Ləman və rəqqasə Aliyə Ramazanovanın birlikdə tərtib etdikləri “Rəqsin mələyi” kitabı rəqs sənətində öz izi, gücü, yüksək səhnə göstəriciləri, nüfuzu, gözəlliyi, hər bir ifası ilə xalqın sevimlisinə çevrilən, əməkdar artist, məşhur rəqqasə A.Ramazanovanın həyat və fəaliyyətinə həsr olunub [3, s.5]. Əslində, Aliyə xanım təkcə səhnə rəqsində deyil, həyatda da onu tanıyanların, peşə yoldaşları olmuş insanların gözündə də mələk xislətlidir. Əbəs deyil ki, bu xanımın saf və gözəl xarakteri, insani münasibəti, səmimiyyəti, nəcib, zərif xüsusiyyətləri onun sənət incəliklərinə, bütünlükdə səhnə fəaliyyətinə və peşə amalına da təsir edib.

Aliyə Allahqulu qızı Şıxbabayeva-Ramazanova 1941-ci il fevral ayının 7-də Qusar rayonunun Piral kəndində anadan olub. Uşaqlığı çətin və acınacaqlı keçib. 1941-ci iyunun 22-də başlanan Böyük Vətən müharibəsi hamı kimi bu ailənin taleyinə də acılıq gətirib. Həmin vaxt Aliyə 6 aylıq körpə imiş. Atasını müharibədə həlak olur.

Müharibənin gətirdiyi çətinliyə, ehtiyac və ağrı-acıya dözməyən ana da dünyadan vaxtsız gedir. Az sonra ailənin Sədaqət adlı qızı da vəfat edir. Üç qız uşağı kimsəsiz qalır. Qızların biri müharibədən qayıdan əmisi Şəmsibaba Şıxbabayevin himayəsində, Aliyə və nisbətən böyük bacısı Abidə ilə kimsəsizlər üçün yaradılmış uşaq evində böyüyür. Aliyə Bakıdakı 11 sayılı, bacısı isə Qəbələ (əvvəlki Qutqaşen) rayonundakı uşaq evində təhsil, tərbiyə alaraq boy atıb [4, s.7]. Aliyə xanımın xatirələrindən: “Mən VII sinfi uşaq evində bitirdim. Burada bizə xüsusi qayğı, nəvaziş və diqqət var idi. Ata-ana qayğısından məhrum olsaq da, qayğımızı çəkən gözəl xasiyyətli, səmimi müəllimlər, texniki işçilərdən çox razı idik. Müəllim Bahar Ağalarovanı bu günə qədər də unutmaq mümkün deyil. Körpələr onu “anacan” çağıraraq o qədər sevirilər ki... Mən uşaq evindəki təhsilimi başa vurana qədər onun əsl adını bilmədim, elə “Anacan” kimi tanıdım [3, s. 24].

Müharibə dövrünün keşməkeşləri, çətinlikləri ucbatından ailəsindən uzaq düşən, uşaq evlərinə cəlb edilən bəzi uşaqlara ad və soyad elə tərbiyə olunduqları müəssisədə verilirdi. Səbəb onların doğmalarını itirməsi, sağ qalanlarla əlaqə yaratmağın çətinliyi idi. Aliyəyə Ramazanova soyadı uşaq evində verilmişdi. O, Qəbələdəki uşaq evində təlim-tərbiyə alan bacısı Abidəni xeyli sonra tapmışdı. Belə ki, müxtəlif uşaq evlərində tərbiyə alanlar bir-biri ilə yazışır, məktublaşırdılar. Aliyənin rəfiqələri onun bacısı Abidə ilə yazışirdılar. Aliyə Abidəni əlamətləri ilə tanımışdı. Abidəni Qəbələ məktəbindən 11 sayılı uşaq evinə gətirəndə doğma bacılar bir-birinə qovuşmuşdular [4, s.7].

Aliyənin tərbiyə aldığı uşaq evində dərstdən kənar xeyli məşğələlər keçilirdi. Burada uşaqlara tar, kamança, qarmon, nağara, piano (notla) çalmaq öyrədilirdi. Bunlardan əlavə kimin nəyə həvəsi varsa, biçmə-tikmə, idman növləri – gimnastika, üzgüçülük, voleybol ilə məşğul ola bilərdi. Həmçinin Azərbaycan rəqsləri və klassik rəqs, balet öyrədilirdi. “Uşaq evində gözəl, səliqəli, təmtəraqlı rəqs otağımız vardı. Otağın küncünə royal qoyulmuşdu. Bu otaq mənim o qədər xoşuma gəlirdi ki... Bizi axşam yeməyindən sonra həmin otağa aparanda, mən ora birinci daxil olur, hamıdan sonra çıxırdım...” [3, s.24-25].

Nadir rəqs sənətçilərindən biri olan Aliyə xanım həqiqətən əsl məktəb keçib, böyük səhnədə özünü təsdiq edənə qədər tanınmış sənətkarlardan öyrənib və özü də öyrədə-öyrədə gəlib. O, sənət fədaisinə çevrilərək zirvəyə yüksələnlərin sırasında dayanıb [4, s.5]. A.Ramazanova həqiqətən Əlibaba Abdullayev (1915-1980) məktəbi keçib, Əminə Dilbazi (1919-2010), Roza Cəlilova sənətindən layiqincə bəhrələnib.

Aliyə xanım: “Mənim üzərimdə Əminə Dilbazinin böyük zəhməti var, mən bunu heç vaxt unutmuram. O, mənə ana qayğısı göstərməklə bərabər, həm də sənətdə kömək edərək rəqsin sirlərini, incəliklərini, bütünlüklə sənəti sevməyi öyrədib və təhriflərdən qorumağı tövsiyə eləyib. Mən Ehtiyat Əmək Qüvvələri İttifaqının

nəzdindəki 5 saylı peşə-texniki məktəbdə oxuyurdum. Rəqsə böyük həvəsim var idi. Böyükağa Məmmədov (1927-2018) məni seçib rəhbərlik etdiyi EƏQİ-nın özfəaliyyət rəqs ansamblına üzv etdi. Həmin ansamblı üç il ərzində çox şey öyrəndim, burada solist oldum. Görkəmli rəqs sənətkarları, xalq artistləri Əlibaba Abdullayev və Əminə Dilbazi Bakı və onun ətrafındakı təhsil və mədəniyyət müəssisələrini gəzib istedadlı uşaqları, gəncləri festivallara, baxış-müsabiqələrə, rəqs dərnəyinə, özfəaliyyət və peşəkar ansamblıya cəlb edirdilər. 1958-ci il idi. Əlibaba müəllim və Əminə xanım bizim rəqs ansamblına baxmağa gəlmişdi. Oynadıq, hiss etdim ki, Əminə xanımın diqqəti məndədir. O, səhnəyə qalxıb hamımızı təbrik etdi və xüsusilə məni təriflədi. Əminə Dilbazi məni Dövlət Mahnı və Rəqs Ansamblında işləməyə dəvət etdi. Sevincimin həddi yox idi. Qanadlarım olsaydı uçardım. Həmin gün sevincimdən səhərə qədər gözüme yuxu getmədi. Ansamblı dəvət olunanda 16 yaşım vardı” [3, s.7-8].

A.Ramazanova Mahnı və Rəqs Ansamblına qədəm qoyduğu anlarda Böyükağa Məmmədov, Tutu Həmidova, Fizzə və Şəfiqə Hənifəyeva bacıları, Roza Cəlilova, Nailə Mahmudova, Adil Rəhimov, Əlikram Aslanov, Ramiz Məmmədov, Əhmədağa Məmmədov, Ramiz Eynullayev, Qorxmaz Qurbanov və Rafiq Əzizov kimi nadir rəqs sənətkarları ilə birlikdə çalışıb, özünü təsdiq edərək sevdirib, hamının inamını və rəğbətini qazanıb. Aliyə xanım bu ansamblıda 25 il çalışıb. O, hər ifa etdiyi rəqsləri ilə doğmalaşaraq, onları özünüküləşdirərək, bütün səhnələrdə sevə-sevə təqdim edərək özü də sevilib, seçilib və geniş şəkildə tanınıb. Bu istedadlı xanım çox səmərəli, məhsuldar, məsuliyyətli, fədakarcasına sənət yolu keçərək kütləvi, duet və solo rəqslərin unikal ifaçısına çevrilib. Oynadığı “Tərəkəmə”, “Vağzal-Mirzəyi”, “Tirmə şal”, “Üç gül”, “İnnabi”, “Dağlar gözəli”, “Nazlı-nazlı”, “Nəlbəkilərlə rəqs”, “Bulaq başında”, “Qaragöz” rəqslərində, “Azərbaycan süitasında”, ərəb, tacik, gürcü rəqslərində solist olaraq Azərbaycanda, SSRİ məkanında və xarici dövlətlərdə geniş tamaşaçı sevgisi qazanıb [1, s.53]. O, “Bahar gəlir” kompozisiyasında öz solosunu “Bahar” rəqsini elə gözəl yaradıb ki... Aliyə xanım məşhur “Naz eləmə” duet-rəqsində bu rəqsin ən mahir ifaçıları Əlikram Aslanov, Ramiz Eynullayev, Qorxmaz Qurbanov, Rafiq Əzizov və başqaları ilə tərəf müqabili kimi uğurla çıxış edib.

A.Ramazanova SSRİ məkanında və xarici ölkə səfərlərində öz unikal sənəti ilə daim dərin rəğbətə sahib olub. Bu səfərlər içərisində o, ən gənc yaşlarında, peşəkar sənətdə öz kövrək addımlarını atdığı, 1958-ci ildə Çin Xalq Respublikasına 2 ay 15 günlük səfəri xüsusi məhəbbətlə xatırlayır. Bu barədə onun çox gözəl xatirələri var: “Çindən çox böyük nailiyyətlər, şirin, fərəhli xatirələr və sevinclə qayıdanda eşitdik ki, 1959-cu ildə Moskvada Azərbaycan ədəbiyyatı və incəsənəti ongünlüyü keçiriləcək, yenidən hazırlaşmaq lazımdır. Azərbaycan incəsənət ustaları, həmçinin Mahnı və Rəqs Ansamblı xüsusi proqramla Moskvanın böyük səhnələrində çıxış etməlidir. Bununla bağlı Əlibaba Abdullayevin üzərinə böyük məsuliyyət düşürdü. Çətin olsa da Əlibaba müəllim yaradıcılıq işlərinə başladı. Moskvada onun qurduğu “Məhsul”, “Şəki”, “Xalqlar dostluğu”, “Vağzal-Mirzəyi”, “Lirik rəqs” və digər rəqslər böyük marağa səbəb olaraq uğur qazandı. Bakıya yüksək ruh yüksəkliyi ilə qayıtdıq” [1, s.63-66]. A.Ramazanova Moskva dekadasında təqdim olunan kütləvi rəqslərdə solo ifaları ilə tamaşaçı rəğbəti, sevgisi, diqqəti qazanmış, ansamblın rəhbərlərini, Azərbaycandan ora getmiş məsul şəxsləri və incəsənət xadimlərini məmnun etmişdi.

Ə. Abdullayev Tunis, Mərakeş və Əlcəzair səfərləri üçün “Ya Mustafa” adlı populyar ərəb mahnısı üzərində çox gözəl, maraqlı və cəzbedici bir rəqs qurmuşdu. Aliyə xanım bu rəqsdə, həmçinin görkəmli baletmeysterin quruluş verdiyi “Benqal” rəqsində məharətli oyun nümayiş etdirirdi. Bütün bunlar sübut edir ki, Azərbaycan rəqs sənətçiləri və bu sırada A. Ramazanova dünya xalqlarının rəqslərində də bacarıq göstəriblər [1, s.74]. Aliyə xanımın ona həvalə edilən rəqsləri öz zahiri gözəlliyi, daxili duyumu, plastikası, incə, zərif duyğuları, həssaslığı və ifa texnikası sayəsində inamlı və tam sərbəst tərzdə yaratmışdır. O, oynadığı bütün rəqsləri ifaçılıq bacarığından istifadə edərək xarakterik cizgilərlə özünəxas səviyyədə tamaşaçılar qarşısında rəsm edə bilirdi. Onun fakturası, bədən plastikası, zövq oxşayan zərif əl-qol hərəkətləri, üz cizgiləri, səmimiyyət bəxş edən baxışları, mimikası oynadığı hər bir rəqsin obrazını yaradır və tamaşaçıların diqqətini cəlb edərək onları inandırır.

A. Ramazanovanın səhnədə yaratdığı bütün solo oyunlar bədii təsvir baxımından, öz axıcılığı və milli koloriti ilə böyük sənət adamının ifası kimi qəbul olunurdu.

İran yazıçısı Mustafa Məsturun məşhur “Qadınlar dünyanın işıqlı, aydın və məsum tərəfində dayanıblar” aforizmində deyildiyi kimi həqiqətən də qadınlar həyatda da, sənətdə də, səhnədə də bir işıqdırlar. Aliyə xanım kimi rəqqasələr səhnəyə çıxan kimi güclü işığa çevrilərək nəinki səhnəni, tamaşaçı zalını, hətta seyrcilərin gözlərini işıqlandırır, qəlbləri nura boyayır. Aliyə xanım səhnəyə daxil olub solosunun təqdiminə başlarkən dərhal enerji cərəyan edir, incə, zərif duyğular baş qaldırır, rəqsin sonuna qədər tələb olunan bütün detallar inkişafa doğru gedir. Söyləməliyik ki, milli rəqs sənətinin tədqiqatı ilə məşğul olduğumuz üçün tanınmış, böyük təcrübə qazanmış orta yaşlı sənətkarların əksəriyyəti ilə görüşmüşük. Onların hər biri A. Ramazanovanın yüksək peşəkarlığından, qazandığı nailiyyətlərdən, oynadığı sololardan və təbii ki, təmiz qəlblə insan olmasından və xeyirxahlığından söz açıblar.

Əməkdar artist A. Ramazanova Mahnı və Rəqs Ansamblından 1983-cü ildə 42 yaşında təqaüdə çıxıb. Lakin rəqsdən ayrılmayıb, bu yönümdə fəaliyyətindən bir an da qalmayıb. O öz ustaları kimi özfəaliyyət kollektivlərində də çalışaraq mühüm işlər görüb, uşaqların, gənclərin rəqs zövqünün, estetik təfəkkürünün formalaşmasında xüsusi xidmət göstərib.

Aliyə xanım 1982-ci ildən başlayaraq üç özfəaliyyət ansamblı ilə çalışıb. 1982-ci ildən 1989-cu ilə qədər Azərbaycan Dövlət Universitetinin (indiki Bakı Dövlət Universiteti) qızlardan ibarət “Sevinc” rəqs ansamblına rəhbərlik edib, yüksək dəyərə malik rəqslərə can verib. Həmin ildən 1992-ci ilə qədər İ. Əbilov adına mədəniyyət mərkəzinin, Oktyabr (indiki Yasamal) rayon uşaq və gənclərin inkişaf mərkəzinin rəqs ansambları ilə sanballı işlər görüb. Aliyə xanım bu illərdə T. İsmayılov adına uşaq və gənclərin inkişaf mərkəzində “Cücələrim” rəqs kollektivinin tərkibində yaratdığı “Çiçəklər” ansamblı ilə o qədər maraqlı rəqslər hazırlamışdı ki... Bu uşaqların hər biri səhnədə çiçəklərə bənzəyir, gül ətirli rəqsləri ilə tamaşaçıları ürəkdən sevindirirdi. Aliyə xanım “Çiçəklər” rəqs ansamblının bütün üzvlərinin, valideynlərin sevimlisinə çevrilərək hazırladığı quruluşlarla, konsertlərlə onların hər birinə bol-bol fərəh bəxş edirdi.

A. Ramazanova universitetin “Sevinc” ansamblı ilə hazırladığı gözəl rəqslərdən əlavə, incə mətləblərə malik süjet xətti üzərində qurduğu zəngin mahiyyətli, məzmunlu, baxımlı “Qız toyu” kompozisiyasını da meydana gətirmişdi. Kompozisiyanın tərki-

bində “Sarı gəlin”, xalq şairi Tofiq Bayramın (1934-1991) sözlərinə, xalq artisti, görkəmli bəstəkar Süleyman Ələsgərovun (1924-2000) yazdığı “Vağzalı çalınır” mahnısını, “Vətən süitəsi”, “Zaqatala rəqsi” və “Vağzalı-Mirzəyi”ni bacarıqla daxil etmiş və çox baxımlı, tutumlu, təsirli bir əsər alınmışdı.

A.Ramazanova 1996-cı ildən 2012-ci ilə qədər Dövlət Muğam Teatrında da böyük yaradıcılıq ehtirası və yüksək sənət eşqi ilə çalışmışdır. O, repertuara salınan muğamların məzmununa, xarakterinə tam uyğun rəqslər qururdu. Aliyə xanım muğam üzərində 30 dəqiqəlik kompozisiya da hazırlamışdı. Burada muğam rəngi, təsnif, dirinği ilə ardıcıl olaraq “Qızıl gül” rəqsi üzvü şəkildə birləşir, sintez yaradırdı. Kompozisiyada on rəqqasə qız (solistlər: Fatimə Fətəliyeva, Mətanət Əliyeva, Xatirə və Mələhət) çıxış edirdi. Aliyə xanımın hazırladığı “Azərbaycan süitəsi” (musiqisi Səid Rüstəmovun, 1907-1983), “Yallı”, “Nəlbəki”, “Nazlana-nazlana”, “Lalə” rəqslərini kütləvi rəqs kimi, “Tərəkəm” və “İnnabi”ni, “Qavalla rəqs”i solo ifalar üçün quraraq Muğam Teatrının işini yüksəyə ucaltmışdı. O, adı çəkilən rəqslərdə Ə.Abdullayev məktəbindən, onun rəqs quruluşlarından layiqli istifadə edərək öz əlavələrinin tətbiqinə də bacarıqla nail olurdu.

Həmin teatrın repertuarında Aliyə xanımın quruluşunda təbrizli bəstəkar Əli Səliminin (1922-1996) məşhur “Sizə salam gətirmişəm” mahnısı üzərində yaranan “Salam Azərbaycan” rəqs kompozisiyası və “Bahar gəlir” rəqsi də öz məzmunlu çaları, xarakterik cəhətləri ilə dərin təfəkkürün, düşünən beynin, yaradıcılıq eşqinin məhsulu idi. Aliyə xanım Muğam Teatrında Novruz bayramı mövzusu ilə bağlı qızlar üçün “Xonçalar” rəqsi qurmuşdu. Qızlar əşyalarla – səmənilər, xonçalar və nəlbəkilərlə rəqs edirdilər.

A.Ramazanova 1996-2012-ci illərdə Şəhriyar adına mədəniyyət sarayında yaratdığı qızlardan ibarət “Zəriflik” özfəaliyyət ansamblında dərin zəhmətə qatlaşaraq səviyyəli işi ilə rəqs sənətinə xidmət edib. Burada o, 25 qızla “Zəriflik” rəqsini də qurub. Rəqqasə xanım bu rəqsdə Cahangir Cahangirovun (1921-1992) eyniadlı mahnısından istifadə edib və ansamblın üzvü Səyyarə ilə yaxşı solo hazırlayıb. O, “Zəriflik” ansamblı ilə bir sıra Azərbaycan rəqsləri hazırlayıb. Bundan əlavə hind, özbək, tacik və rus rəqsləri də hazırlamış və konsert proqramına daxil etmişdi.

“Vağzalı-Mirzəyi”, “Güllər”, “Azərbaycan elləri”, “Azərbaycan qızıyam” onun hazırladığı rəqslərə daxil idi. “Zəriflik” rəqs ansamblı səviyyəli iş göstərdiyi üçün diqqətdə idi. Odur ki, bu ansamblı əksər dövlət tədbirlərinə daxil edirdilər.

Ölkəmizdə yaş senzi tətbiq olunarkən Aliyə xanım da daimi təqaüdə göndərilib. Lakin o, evdə də rahat oturmayıb. Dörd il ərzində öz mənzilində Rəna Qafarlınyı hazırlayıb, ona dünya klassik və Azərbaycan xalq rəqslərinin qaydalarını, əsas xüsusiyyətləri bütün incəliklərinə qədər öyrədib. Aliyə xanımın tövsiyəsilə R.Qafarlı 2015-2019-cu illərdə Bakı Xoreoqrafiya Akademiyasında təhsil alıb. O, həmin ildə Moskva İncəsənət Akademiyasına daxil olub.

Artıq çoxdandır ki, Azərbaycan rəqsləri dünya xoreoqrafiya sənəti xəzinəsinə daxil olmuşdur. Bu işdə xidmətləri olan rəqs sənətçilərimiz olub ki, onlardan biri də A.Ramazanovadır. Bu yazıda onun yaradıcılıq xüsusiyyətlərini, yüksək peşəkarlığını açıb göstərməyə çalışdıq.

ƏDƏBİYYAT:

1. Abdullayeva E.Ə. Əlibaba Abdullayev. B.: Nurlar, 2015, 264 s.
2. İbrahim Ə.S. Rəqqasə Əminə Dilbazi. Albom monoqrafiya. 2-ci nəşri. B.: 2009, 70 s.
3. Qaybaliyeva F.K. Rəqs mələyi. B.: Qanun, 2005, 117 s.
4. Ramazanova A.A. Sönməyən ulduzlar. B.: Ecoprint, 2017, 224 s.

Ahsan RAHMANLI

Доктор философии по искусствоведению

ОСОБЕННОСТИ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ИСПОЛНТЕЛЬСТВА ТАНЦОВЩИЦЫ АЛИИ РАМАЗАНОВОЙ

***Резюме:** В представленной статье раскрывается жизнь и творчество известной танцовщицы, заслуженной артистки, солистки Азербайджанского государственного ансамбля песни и танца Алии Рамазановой. Подчеркивается высокий профессионализм танцовщицы, ярко проявившийся в сольных танцевальных композициях. Также раскрывается пластическое мастерство, артистизм А.Рамазановой, создавшей образно-эмоциональный настрой и содержание, соответствующие каждому танцу.*

***Ключевые слова:** танцевальное искусство, танцовщица, Алия Рамазанова, сольный танец*

Ahsan RAHMANLI

Ph.D

PECULIARITIES OF PROFESSIONAL PERFORMANCE OF DANCER ALIA RAMAZANOVA

***Summary:** The article tells about the life and work of Aliya Ramazanova, a famous dance artist, honored artist, soloist of the Azerbaijan State Song and Dance Ensemble. The article emphasizes the high professionalism of the dancer clearly shown up in solo dance compositions. It also reveals the plastic skill, artistry of A. Ramazanova, who created a figurative and emotional content corresponding to each dance.*

***Keywords:** dance art, dancer, Aliya Ramazanova*

Rəyçilər: sənətşünaslıq doktoru, professor Məhərrəm Qasımlı;
əməkdar artist, Azərbaycan Dövlət Akademik Musiqili Teatrının
baş baletmeysteri Zakir Ağayev